

สรุปการบรรยายพิเศษ

เรื่อง แนวทางการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ระดับสำนัก/สถาบัน/ศูนย์/วิทยาลัย/คณะ

โดย ดร.นเรศ สถิตยพงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ในวันพุธที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความเสี่ยง (Risk) คือ เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น (Potential Event) และมีผลกระทบทำให้เกิดความเสียหาย หรือทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร เราสามารถวัดความเสี่ยงโดยพิจารณาจาก ผลกระทบ (Impact) ต่อเป้าหมาย กลยุทธ์ และวัตถุประสงค์ขององค์กร และความน่าจะเป็นไปได้ (Likelihood) ที่จะเกิดขึ้น

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการระบุ ประเมิน จัดการ และควบคุมเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ

การเปลี่ยนแปลงของโลก ภาวะต่างๆ มีการสูญเสียที่เกิดขึ้น เช่น เนปาล เกิดแผ่นดินไหว เหตุการณ์สึนามิ ที่ญี่ปุ่น เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น มากระทบกับหน่วยงาน องค์กร ถือว่าเป็นความเสี่ยง

- ความเสี่ยงระดับโลก ในตะวันออกกลาง มีการสู้รบ ก็จะมีความเสี่ยงภัยต้องหลีกเลี่ยง ภาพความสูญเสีย ทั้งชีวิต วัดโบราณสถาน ญี่ปุ่นก็จะมีสึนามิ เล็กใหญ่ ในประเทศไทย ก็เคยมีสึนามิ และมีน้ำท่วมปี ๒๕๕๔ เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมในกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยด้วย จึงมีการป้องกันโดยมีคูกันน้ำ ปลุกต้นไม้ และการปรับปรุงภูมิทัศน์ ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางภาคใต้
- ความเสี่ยงจากทางเศรษฐกิจ เช่น มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตออกไป เพื่อให้ไปช่วยสังคม มีงานทำ แต่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน อาจหางานไม่ได้ ก็เป็นความเสี่ยง
- ความเสี่ยงภายในร่างกายของเรา เช่น การวัดความดัน ถ้าสูงมาก ก็ถือว่าความเสี่ยงสูง และปัจจัยอื่นๆที่เกิดจากการไปพบแพทย์
- ความเสี่ยงในองค์กร สูญเสียทรัพย์สิน เอกสารสูญหายไป
- ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ไม่ปฏิบัติตามแผนได้
- ความเสี่ยงของทรัพยากรบุคคล
- ความเสี่ยงด้านจริยธรรม ด้านกฎระเบียบ
- ความเสี่ยงด้านตลาด เช่น ราคาทอง ราคาหุ้น
- ความเสี่ยงด้านเครดิต
- ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง หรืองบประมาณไม่เพียงพอ
- ความเสี่ยงด้านกฎหมาย ด้านภาษี
- ความเสี่ยงการทำธุรกรรม

- ความเสี่ยงในการดำเนินงาน
- ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์

เราจะรู้ว่ามีความเสี่ยงหรือไม่

๑. กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
๒. ปฏิบัติงานแบบนักสถิติ มีข้อมูลครบถ้วน ต้องดูผลการดำเนินการย้อนหลังไป ๕ ปีว่าเป็นอย่างไร
๓. เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ว่าสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ประโยชน์การบริหารความเสี่ยง

๑. การบริหารความเสี่ยงจะเป็นประโยชน์อย่างมากถ้าได้รับการเชื่อมโยงอย่างเหมาะสมกับกระบวนการวางแผนทางกลยุทธ์และการตัดสินใจขององค์กร
๒. การบริหารความเสี่ยงไม่ได้เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้บริหาร แต่เป็นการเสนอให้ผู้บริหารมีกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ให้เป็นไปในทางเดียวกันกับพันธกิจขององค์กร และให้มั่นใจว่ากลยุทธ์และวัตถุประสงค์สอดคล้องกับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้
๓. องค์กรสามารถนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงเข้าไปใช้ในกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ได้ทุกขั้นตอน เช่น ในการกำหนดแผนกลยุทธ์ขององค์กรต้องมีการพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ ทำการบ่งชี้ประเมิน จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงและจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงไว้